

Analyserapport

Indsatser der styrker eleveres tilknytning til ernæringsassistentuddannelsen

carelinkgruppen

Titel: Analyserapport: Indsatser der styrker eleverns tilknytning til ernæringsassistentuddannelsen

Udarbejdet for: Fagligt Udvalg for Ernæringsassistentuddannelsen

Udarbejdet af: Carelink - Analyse & Udvikling

Forfatter: Maria Aagaard Jensen, Lars Nørgaard Kruse, Søren Helmer Jakobsen og Kamille Marie Pöckel

Udgivet: November 2024

Indledning

Siden skoleåret 2016/2017 har antallet af færdiguddannede ernæringsassistenter generelt været faldende. I 2023 gennemførte 184 elever ernæringsassistentuddannelsen, hvilket er det laveste niveau siden 2010 (se kilde 7c). Det skyldes dels lavere søgning til uddannelsen og dels et højt frafald blandt de elever, som vælger at påbegynde den. Der er derfor fortsat behov for at beskæftige sig med, hvad der ligger til grund for, at en stor andel af eleverne frafalder uddannelsen, og hvilke mulige tiltag der kan styrke gennemførelsen af ernæringsassistentuddannelsen.

Analyserapporten afdækker årsager til og mulige indsatser mod frafald på ernæringsassistentuddannelsen med det overordnede formål at styrke kvaliteten og gennemførelsen af ernæringsassistentuddannelsen på tværs af landets regioner. Analysens primære fokus er at kortlægge, hvorfor elever frafalder ernæringsassistentuddannelsen i overgangen fra grundforløb 2 (GF2) til hovedforløbet (HF), da det er her, det største frafald sker. I forlængelse heraf har analysen også til formål at undersøge, hvad der kan gøres for, at eleverne i højere grad støttes i at gennemføre hele uddannelsen.

Frafald sker typisk som en længerevarende proces fremfor som en spontan beslutning eller hændelse. For at forstå frafaldet i overgangsperioden mellem GF2 og HF er det derfor vigtigt også at se på årsagssammenhænge, som ligger før selve overgangen (17). Afdækningen inkluderer derfor årsagsfaktorer gennem hele uddannelsesforløbet frem til og med opstart på hovedforløbet.

Der er tale om et bredt og nuanceret årsagsbillede, og de identificerede årsagsfaktorer skal ses som generelle tendenser, der hos den enkelte elev kan tage sig forskelligt ud. Samtidig er det ikke entydigt, hvad der udgør en frafalds- eller tilknytningsårsag for elever på ernæringsassistentuddannelsen. En frafaldsårsag for én elev kan i nogle tilfælde være en tilknytningsårsag for en anden - det gælder fx de teoretiske fag under grundforløbene (29).

I forlængelse af analysen er der udarbejdet en række konkrete praksisrettede redskaber til at støtte elevers tilknytning og gennemførelse af uddannelsen. Redskaberne retter sig mod skolerne i deres kontakt til elever og lærepladser. Redskaberne kan findes på hjemmesiden for Fagligt Udvalg for Ernæringsassistentuddannelsen (FUE):

www.sevu.dk/fue/redskaber

Indhold

1	Årsager til frafald og tilknytning	6
2	Elevtyper og -rejser	13
3	Indsatsområder til at styrke fastholdelse	29
4	Litteratur	36
5	Bilag	40
	Bilag 1: Metode & datagrundlag	41
	Bilag 2: Bruttoliste over kortlagte tiltag	45

Læsevejledning

Analysens **første del** beskriver centrale faktorer, der indvirker på risikoen for frafald i overgangen mellem GF2 og HF. Beskrivelsen er delt op i fem identificerede kategorier: ”Sociale fællesskaber”, ”Læringsmiljø og faglighed”, ”Motivation og trivsel”, ”Støtte og vejledning” og ”Lærepladsopsøgende arbejde”. De analytiske fund i kapitel 1 er baseret på en desk research, som inkluderer relevante kilder relateret til ernæringsassistentuddannelsen specifikt og erhvervsuddannelser generelt.

Anden del introducerer seks elevtyper, der hver repræsenterer analytiske kategorier til at forstå forhold, som har særlig indvirkning på, om elever fastholder valget om at uddanne sig til ernæringsassistent. Afsnittet kortlægger elevrejsen for hver elevtype. Formålet er at folde årsagerne til frafald og tilknytning ud i et tidsperspektiv fra tiden op til uddannelsesstart og frem til overgangen mellem GF2 og HF. Analysen af elevtyper og -rejser er baseret på kvalitative interviews med frafaldne og frafaldstruede elever samt nøglepersoner på ernæringsassistentuddannelsen, primært faglærere og vejledere.

I analysens **tredje del** introduceres fire indsatsområder, som kan være med til at styrke gennemførelsen på ernæringsassistentuddannelsen. Denne del af analysen afspejler en nedsat skolegruppes arbejde med, hvad der kan gøres for, at elever i højere grad støttes i at gennemføre hele uddannelsen. Indsatsområderne er identificeret med udgangspunkt i en bruttoliste bestående af over 70 tiltag, som er fremkommet på baggrund af desk researchen og fokusgruppeinterviews med repræsentanter fra skolerne. Den fulde bruttoliste findes som bilag bagerst i analysen.

Rigtig god læselyst!

Analysens løbende brug af eksempler på indsatser

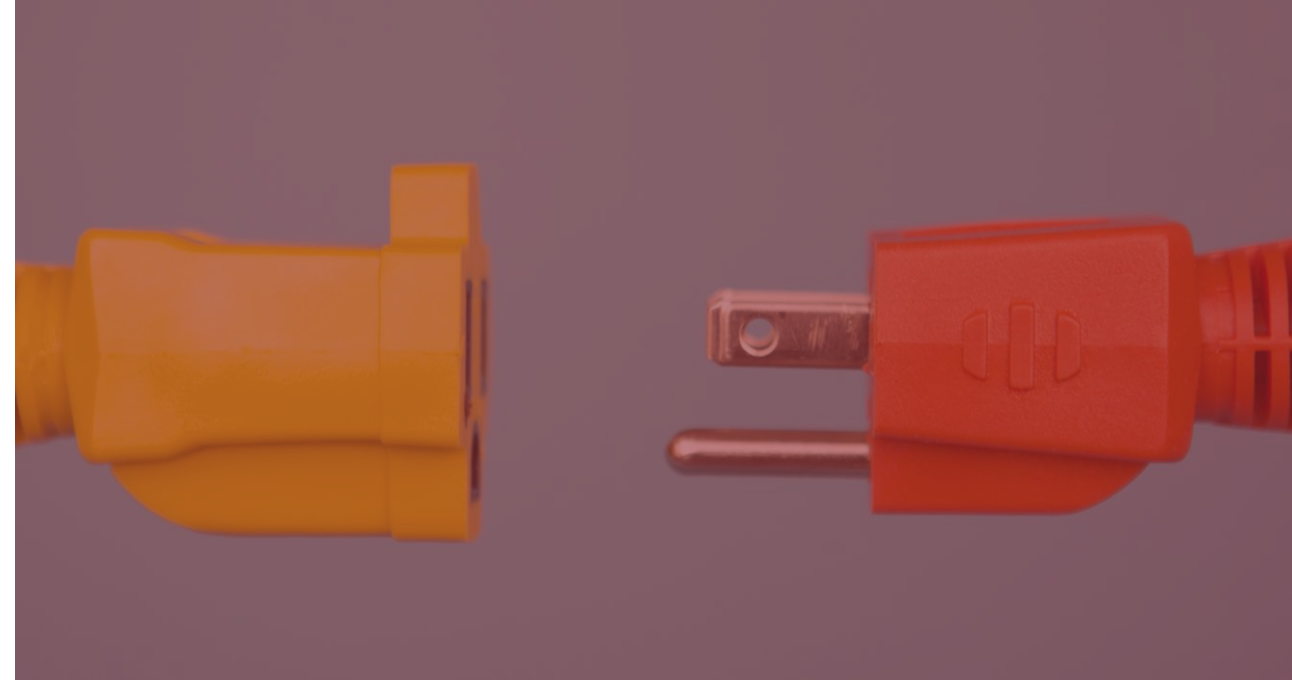
Analysereporten introducerer løbende eksempler på fastholdelsesindsatser, der kan styrke elevernes tilknytning til ernæringsassistentuddannelsen.

I kapitel 1, ”Årsager til frafald og tilknytning”, er eksemplerne identificeret pba. af en bred desk research, der omfatter viden og erfaringer fra erhvervsuddannelsesområdet generelt. I kapitel 3, ”Indsatsområder til at styrke fastholdelse”, er indsatsområderne og de tilhørende eksempler identificeret pba. en nedsat skolegruppes arbejde med, hvilke indsatser der kan styrke gennemførelsen af ernæringsassistentuddannelsen specifikt.

I kapitel 1 er der for hvert eksempel angivet en kilde i parentes, som refererer til rapportens litteraturliste. Det giver mulighed for at søge uddybende viden om de enkelte eksempler i den bagvedliggende litteratur.

Eksemplerne i kapitel 3 giver konkret inspiration til, hvordan skolerne kan arbejde videre med at styrke elevernes tilknytning til ernæringsassistentuddannelsen.

Udvalgte eksempler er omsat til redskaber, som skolerne kan anvende direkte i deres praksis. De eksempler, som er omsat til praksisrettede redskaber, er markeret med ikonet i tekstboksene, ”Eksempler på indsatser”, i kapitel 3.

Definition af frafald

Frafald optræder som gennemgående analysebegreb i rapporten. Som begreb er frafald defineret som afbrydelse af et uddannelsesforløb inden den formelle afslutning. I anvendelsen af begrebet skelnes dermed ikke mellem, om der er tale om omvalg til en anden uddannelse eller et generelt uddannelsesophør.

I kraft af rapportens fokus på at afdække årsager til frafald, kortlægger analysen imidlertid, hvilke faktorer der kan påvirke, at elever afbryder ernæringsassistentuddannelsen. Det betyder, at den samlede analyse tilbyder nuancerede perspektiver på, hvad frafald indebærer.

01

Årsager til frafald og tilknytning

Overordnede tendenser

TIDSPUNKT FOR FRAFALD

Siden skoleåret 2016/2017 har antallet af færdiguddannede ernæringsassistenter generelt været faldende. I 2023 gennemførte 184 elever ernæringsassistentuddannelsen. Det er det laveste niveau siden 2010 (7c). I 2022 viser data, at 15% af alle opstartede elever på GF2 frafalder under GF2, en fjerdedel af eleverne, 25%, falder fra i overgangen mellem GF2 og HF, og 8% falder fra i løbet af HF (7b). Det samlede frafald på GF2 og i overgangen til HF lå i perioden 2016-2019 på 40% for ernæringsassistentuddannelsen, hvilket er 3% højere end gennemsnittet for erhvervsuddannelser inden for fødevarer, jordbrug og oplevelser (7b). Tendensen til, at frafaldet er størst i overgangen mellem GF2 og HF, ses på tværs af erhvervsuddannelser (29).

DEMOGRAFISKE FORHOLD:

På ernæringsassistentuddannelsen er frafaldsprocenten på tværs af aldersmålgrupperne 18-19 år, 20-24 år og +25 år stort set den samme - hhv. 32%, 31% og 31% i overgangen mellem GF2 og HF (7a). Det adskiller sig fra den generelle tendens på tværs af erhvervsuddannelser, hvor yngre elever mellem 18 og 25 år oftere falder fra (17,29). Antalsmæssigt udgør målgruppen af de +25-årige, som falder fra uddannelsen, den største gruppe (7a). Det høje frafald blandt denne aldersmålgruppe kan hænge sammen med, at det er sværere for ældre elever at indgå en uddannelsesaftale, som imødekommer deres specifikke ønsker om fx voksenelevløn, arbejdstider og afstand til lærepladsen eller bestemte typer af arbejdsopgaver (18). Der er kun en lille forskel på frafaldsprocenten mellem kvinder og mænd, ligesom etnisk baggrund ikke (længere) spiller en væsentlig rolle i frafaldet på ernæringsassistentuddannelsen (7a). På tværs af erhvervsuddannelser er billedet, at elever fra familier med lavere socioøkonomisk status falder oftere fra (4), hvilket kan koble sig til en højere andel af psykiske diagnoser samt personlige og sociale udfordringer blandt disse elever (29). Samtidig ses en tendens til, at elever med lavere socioøkonomisk status har lavere karakterer, hvilket i sig selv giver større risiko for frafald (4, 1). Målt på forældrenes uddannelsesniveau er frafaldet markant højere blandt elever, hvis forældre har grundskolen som højeste uddannelsesniveau, på ernæringsassistentuddannelsen. Blandt denne gruppe er frafaldet på 40% i overgangen mellem GF2 og HF, mens det for elever, hvis forældre har en ungdomsuddannelse som højeste uddannelsesniveau, er på 28%. Blandt elever, hvis forældre har en videregående uddannelse, er frafaldsprocenter på 24% på ernæringsassistentuddannelsen (7a).

Forhold med betydning for frafald og tilknytning

I det følgende beskrives centrale faktorer, der indvirker på risikoen for frafald i overgangen mellem GF2 og HF. Faktorerne er fremkommet på baggrund af en indledende desk research¹. De analytiske fund er delt op i fem identificerede kategorier: ”Sociale fællesskaber”, ”Læringsmiljø og faglighed”, ”Motivation og trivsel”, ”Støtte og vejledning” og ”Lærepladsopsøgende arbejde”. For hvert afsnit gives en oversigt over centrale fokuspunkter og eksempler på fastholdelsesindsatser, som er identificeret gennem desk researchen.

SOCIALE FÆLLESSKABER

- **Fællesskaber og sociale relationer**, som skaber tryghed og fornemmelse af tilhørsforhold, er centrale forebyggende faktorer i forhold til frafald (17, 29). Dette gør sig gældende for alle aldersgrupper, men er specielt udtalt for yngre elevgrupper (17).
- **Faglærere spiller en central rolle** i at fremme socialt fællesskab, idet de både agerer faglige rollemodeller og rollemodeller i det relationelle arbejde med at skabe tilhørsforhold og faglige fællesskaber (17).
- Skoler, hvor **eleverne har mulighed for at bo**, har generelt lavere frafald. Dette kan skyldes, at eleverne udvikler stærkere relationer til hinanden og til faglærerne gennem sociale og faglige arrangementer udenfor skoletid (29). Det høje aldersgennemsnit på ernæringsassistentuddannelsen er dog i den sammenhæng vigtigt at have in mente, da det betyder, at det at bo på skolen sjældnere vil være relevant.
- Det er afgørende at have forståelse for **elevgruppens specifikke ønsker og behov** mht. sociale fællesskaber (17). For ældre elever er det i højere grad det faglige fællesskab, der har betydning, og de sociale aspekter, som knytter sig til det (26).

EKSEMPLER PÅ INDSATSER

- Styrket fokus på, at eleverne udvikler et tilhørsforhold fra start og hurtigt føler sig hjemme (29).
- Styrk elevernes engagement gennem etablering af et fagligt fælles tredje som danner rammen om det sociale (26).
- Styrkelse af attraktive elevmiljøer gennem sociale aktiviteter fx velorganiseret introuge til nye elever, tryghed og tilhørsforholdsfremmende arrangementer (fx fællesspisning, storskærmsarrangement) samt studieture (10, 11).
- Fejring af milepæle fx aflevering af en stor opgave, hvor der fx bliver inviteret til spisning eller sodavand (29).
- Brug af faglige udflugter i relation til undervisningen, hvor eleverne kommer ud af deres vante rammer og får en oplevelse, som ryster dem sammen (29).

¹Se ”Bilag 1: Analysens metode og datagrundlag” for en redegørelse for den anvendte metode og søgestreng til gennemførelse af desk researchen.

LÆRINGSMILJØ OG FAGLIGHED

- En række **specifikke undervisningsfaktorer** har generelt betydning for elevers tilknytning til erhvervsuddannelserne. Det gælder særligt graden af struktur og innovation i undervisningen samt elevinddragelse. Elever på erhvervsuddannelser efterspørger desuden en tydelig kobling til praksis og virkelighed, hvor fagets relevans for uddannelsen fremhæves (17, 20).
- Generelt ses på erhvervsuddannelserne en sammenhæng mellem **fysiske rammer** og frafald under grundforløbene (2).
- For nogle elever er **faglige og/eller sproglige vanskeligheder** en årsag til frafald (13). Generelt kommer de faglige krav på erhvervsuddannelserne (herunder særligt de teoretiske krav) bag på nogle elever. De stigende faglige krav frem mod overgangen til HF udgør derfor ofte en kilde til frafald (29).
- I nogle tilfælde kan frafald omvendt tilskrives, at eleverne ikke oplever at være tilstrækkeligt **fagligt udfordret** (29).
- Det er særligt blandt **ældre elevgrupper**, at de teoretiske krav på uddannelsen ses som årsag til frafald. Det kan blandt andet hænge sammen med, at det er længere tid siden, de har gået i skole.
- Nogle elever er ligeledes udfordret af erhvervsuddannelsernes **krav til selvstændighed, arbejdsindsats og fremmødestabilitet**. Dette gør sig særligt gældende blandt yngre elever (29).

EKSEMPLER PÅ INDSATSER

- Tilrettelæggelse af undervisningen med fokus på at anvende og forstå fagbegreber, som anvendes på arbejdspladser (27).
- Implementering af forløb, som simulerer virkelighed, i slutningen af GF2. Dette har til formål at forberede eleverne til oplæringsperioden (34).
- Brug af gennemgående faglærere, som er fagligt dygtige og kompetente. Dette sikrer den røde tråd under grundforløbene (29).
- Fokus på individuel feedback og tid til den enkelte elev (1, 20).
- Inddragelse af cases i undervisning, som har tydelig relevans for senere lærepladser og arbejdspladser. Inkorporering af virksomhedsbesøg, eksterne oplægsholdere eller samarbejde med virksomheder i undervisningen (21).
- Brug af faglige forbilleder, som styrker den faglige identitet. Disse kan fx være særligt dygtige elever eller elever, som har overkommet udfordringer undervejs i uddannelsen (29).

TRIVSEL OG MOTIVATION

- Generelt ses på erhvervsuddannelserne en stærk sammenhæng mellem hhv. **trivsel og motivation** og graden af frafald blandt eleverne. En væsentlig faktor for motivation er, at eleverne kan se **relevansen og brugbarheden** af uddannelsen på arbejdsmarkedet efterfølgende (1, 2).
- De fleste elever har gjort sig forestillinger om uddannelsen, inden de starter. Hvis eleverne oplever **overensstemmelse mellem deres forestillinger og faktiske oplevelser** på uddannelsen, falder de i mindre grad fra (33). Det peger på, at en tidlig forventningsafstemning er vigtig for at forebygge frafald.
- For nogle elever hænger frafald sammen med, at de har haft **begrænset kendskab og erfaring til uddannelsen og faget** inden opstart. Det underbygges af, at elever, som falder fra typisk har fået mindre vejledning til uddannelsesvalg sammenlignet med elever, som fuldfører uddannelsen (29). Frem mod overgangen til HF får eleverne et tydeligere billede af uddannelsen og det arbejdsliv, som venter dem indenfor faget. Det fører til, at nogle elever oplever at være ”gået forkert”. For disse elever er frafaldet ofte et omvalg til en anden uddannelse (29).
- Mange erhvervsuddannelseselever oplever, at overgangen til HF er svær at navigere i. Her fremhæves særligt manglende **forventningsafstemning mellem eleven og lærepladsen** forud for opstarten som en faktor, der øger risikoen for frafald (9, 11). Løbende kommunikation mellem lærepladsen og eleverne er derfor essentielt for at mindske frafald i overgangen til HF (17).

EKSEMPLER PÅ INDSATSER

- Styrkelse af den faglige stolthed med fokus på fagets relevans og eksistensberettigelse (20).
- Styrket vejledning og forventningsafstemning ift. uddannelsen og faget inden opstart (29).
- Opmærksomhed på elever med højt fravær eller markante ændringer i fraværs mønsteret. Indsatser med fokus på at afklare årsager til fraværet og identificere løsninger i tæt samarbejde med faglærere, vejledere og nogle gange ledelsen (29).
- Fx vejlederfaciliterede samtaler og besøg med elev og læreplads inden opstart på HF, hvor fokus er på forventningsafstemning mellem parterne. Fokus på gradvis progression hos eleven (9, 11, 20).
- Styrket fokus på vejledning og forventningsafstemning ved overgang til HF. Fx struktureret og planlagt onboarding af elever ved opstart på oplæringsforløbet (11, 23). Implementering af mentorordning og elevnetværk på lærepladserne (12, 11).

LÆREPLADSOPSØGENDE ARBEJDE

- **Ikke-indgåede uddannelsesaftaler** angives som en årsag til frafald på ernæringsassistentuddannelsen² (29). Det er derfor essentielt, at eleverne understøttes i at opnå en uddannelsesaftale (17). Særligt en tidlig aftale kan have en positiv effekt på elevens motivation, ansvarsfølelse og faglige identitet frem mod overgangen til HF (29).
- Skoler, som uddanner ernæringsassistenter, angiver, at der i højere grad er mangel på elever end lærepladser. Elevernes oplevelse er dog lidt en anden - i en spørgeskemaundersøgelse fra 2023 blandt elever angiver cirka 27%, at udfordringerne skyldes, at de **ikke kan finde et sted/det rette sted**. Samtidig oplever cirka 14% af eleverne **personlige udfordringer** (fx angst/depression, fysiske vanskeligheder eller udfordringer med at være social), som påvirker deres lærepladsopsøgende arbejde (18).
- Det høje aldersgennemsnit på uddannelsen medfører, at nogle elever oplever udfordringer med at finde lærepladser, som passer ind i livet med børn. Det er specielt **arbejdstiderne, afstanden til lærepladsen, lønnen og mobiliteten**, der udfordrer (18). Denne tendens ses også generelt på erhvervsuddannelserne, hvor muligheden for at få en læreplads i lokalområdet spiller en rolle for fastholdelsen (29).
- Samtidig fremhæver både elever og skoler, at **sprog og kultur** kan være en barriere for at finde en læreplads og dermed kan spille ind i forhold til mulighederne for fastholdelse på uddannelsen (18).

EKSEMPLER PÅ INDSATSER

- Målrettet fokus på at sikre både attraktive og tilstrækkeligt med lærepladser. Ansøgning og tildeling af AUB-midler giver mulighed for at få støtte specifikt til at ”sparke døren ind” i lokalområdet.
- Fokus på at skolen vedligeholder den gode relation til lærepladserne i det nære område. Fx gennem faste møder mellem lærepladser, Det Lokale Uddannelsesudvalg (LUU) og skolen (18).
- Arrangementer på skolerne, hvor lærepladser kan komme og møde lærepladssøgende elever (18).
- Styrket introduktion til muligheder, forventninger og krav på lærepladserne. Fx gennem introduktionsforløb og elev-til-elev-besøg (18)
- Systematisk implementering af indsatser, hvor eleverne får hjælp til at skrive ansøgninger, opsætte CV og gå til lærepladssamtaler (20, 18).
Se: [Inspirationskatalog: Flere elever i oplæring](#)
- Mange skoler har god erfaring med at træne eleverne i den indledende kontakt, fx ved ansøgning telefonisk eller ved fysisk fremmøde og ift. selve ansættelsessamtalen (29).

² Trepartsaftalen om flere lærepladser og entydigt ansvar fra november 2020 placerer et tydeligt ansvar for det lærepladsopsøgende arbejde ved skolerne. Aftalen indebærer, at der ved 15. undervisningsuge på GF2 skal være indgået uddannelsesaftaler for 60 pct. af eleverne, og ved afslutningen af GF2 være indgået uddannelsesaftale for 80 pct. af eleverne. I 2022 var andelen 58%, mens andelen var 59% i 2023 efter årets første tre måneder.

STØTTE OG VEJLEDNING

- Generelt oplever elever **støtte og vejledning** som et vigtigt forebyggende element for frafald på erhvervsuddannelser. Særligt hvis støttetiltagene er tænkt ind i uddannelsen som helhed og udformet med fokus på elevernes perspektiv (17).
- **Faglærerne spiller en vigtig rolle** som støttepersoner og rollemodeller, der understøtter elevernes trivsel (17). Individuel feedback, anerkendelse samt faglig og personlig støtte fremhæves af elever som særligt vigtigt for at mindske frafald (20).
- Vejledere beskriver, at de ofte har elever som ikke er klar til uddannelse, og at dette er en væsentlig årsag til frafald. **Manglende uddannelsesparathed** kan skyldes mange forhold, herunder bl.a. utilstrækkelig modenhed, en oplevelse af at være ”påduttet” en uddannelse hjemmefra eller personlige og sociale udfordringer (29).
- Der er derfor gode erfaringer med tidligt i uddannelsesforløbet at **afdække elevers faglige og sociale kompetencer**, så elever med behov kan få iværksat **individuelle støttetilbud**. Nogle erhvervsskoler screener fx deres elever for kompetencer i dansk og matematik, herunder ordblindhed, samt elevers kognitive, sociale og personlige kompetencer i samarbejde med en psykolog. I forbindelse hermed peges på en balancegang mellem at kende elevernes baggrund og udfordringer, men samtidig give eleverne mulighed for en ny start (29).
- **Mentorordninger** har vist sig at reducere frafald blandt elever (20). Desuden spiller en **struktureret oplæringsvejledning** en væsentlig rolle i at styrke elevernes tiltro til deres faglige evner, hvilket yderligere bidrager til at forebygge frafald (21).

EKSEMPLER PÅ INDSATSER

- En aktiv og opsøgende vejledningspraksis målrettet sårbare elever fx ved højt fravær eller elever med sproglige vanskeligheder (11).
- Implementering af støtte til elever med dansksproglige udfordringer sideløbende med deres uddannelse (12).
- Opstartssamtaler med studievejleder før opstart på uddannelsen. Her er formålet at afdække elevernes motivation, faglige og personlige/socialt udgangspunkt for uddannelsen samt at etablere et forhold til en medarbejder på skolen (17).
- En styrket opmærksomhed på, hvilke udfordringer, der kan håndteres i en skolekontekst, og hvilke der kræver andre kompetencer fx UU-vejledning, misbrugskonsulenter eller psykologrådgivning (17).
- En fokuseret og kvalificeret faglig støtte fra oplæringsvejleder - dette er især vigtigt ved overgangen til den første oplæringsperiode på HF og for elever med faglige udfordringer (22).

02

Elevtyper og elevrejser

Elevtyper og -rejser

I denne del af analysen udfoldes det, hvilke forhold der har særlig betydning for elevers frafald og tilknytning, med udgangspunkt i et elevperspektiv ('front stage') og et blik på processer, der sker/ikke sker omkring eleven ('back stage'). Analysen bygger på den indledende desk research samt kvalitative interviews med frafaldne og frafaldstruede elever på ernæringsassistentuddannelsen samt med nøglepersoner på de deltagende skoler (primært faglærere og vejledere)³.

6 ELEVTYPER MED HVER SIN ELEVREJSE

Analysen optegner seks forskellige elevtyper. Elevtyperne er analytiske kategorier, som beskriver forhold, der har særlig indvirkning på, om elever fastholder valget om at uddanne sig til ernæringsassistent. Elevtyperne er ikke gensidigt udelukkende. Fx vil samme elev kunne opleve både at være *udfordret af fagligheden* og *socialt og psykisk sårbar*. Elevtyperne skal således ses som en analytisk måde at fremstille og tydeliggøre årsagerne til frafald og tilknytning. Elevtyperne præsenteres gennem seks forskellige *elevrejser* i form af visuelle, kronologiske fremstillinger af elevernes oplevelser. Formålet er at folde årsagerne til frafald og tilknytning ud i et tidsperspektiv fra tiden op til uddannelsesstart og frem til overgangen mellem GF2 og HF.

ELEVTYPER

Mismatch mellem forventninger og virkelighed

Faglig udfordret

Sproglige og kulturelle barrierer

Uklare forventninger og manglende modenhed

Socialt og psykisk udfordret

Sammensatte livsvilkår og praktiske barrierer

³ Se "Bilag 1: Analysens metode og datagrundlag" for en redegørelse for den anvendte metode i gennemførelsen af kvalitative interviews samt analysens datagrundlag.

Analytiske betragtninger på tværs af elevtyper

Kortlægningen af elevtyper og tilhørende elevrejser tydeliggør, at frafald sker som en længerevarende proces, hvor årsagsbilledet ikke kan isoleres til et enkelt forhold eller en enkeltstående begivenhed. For alle seks elevtyper gælder det, at frafaldsårsagerne har grund i både personlige forhold hos den enkelte elev samt strukturelle og relationelle vilkår i og udenfor uddannelsesrammerne.

INDEN OPSTART er særligt to forhold væsentlige for, om eleverne fastholder deres uddannelsesvalg efterfølgende: Elevernes motivation for uddannelsen samt deres (faglige) forkundskaber. Mht. motivation kortlægger analysen, at det både kan øge risikoen for frafald, hvis elever har et meget klart billede af, hvad de ønsker at bruge uddannelsen til, og hvis de slet intet billede har. Førstnævnte risikerer at medføre for snævre søgekriterier i søgning af en læreplads, hvilket ultimativt betyder, at eleven ikke indgår en (ønsket) uddannelsesaftale og derfor frafalder uddannelsen. Manglende målrettethed i uddannelsesvalget efterlader omvendt eleven med manglende retning og initiativ, hvilket også risikerer at resultere i, at eleven falder fra.

Elevernes forkundskaber handler især om, hvor fagligt rustede de er til at gennemføre uddannelsen. Foruden betydningen af læse-, skrive- og regnefærdigheder peger analysen på, at manglende IT-færdigheder kan højne risikoen for senere frafald, fordi det gør det svært at begå sig fx på digitale læringsplatforme og lærepladsen.dk. De deltagende skoler tilkendegiver, at de i højere grad har en systematisk praksis for screening og håndtering af læse- og skrivevanskeligheder end regnevanskeligheder eller IT-udfordringer.

Analysen peger derudover på, at elevernes evne til at afkode og indgå i sociale fællesskaber kan have bærende betydning for, om de fastholder deres uddannelsesvalg. Manglende evne til at afkode sociale koder kan bl.a. have grund i manglende modenhed, kulturelle barrierer eller psykisk sårbarhed.

UNDER GF1 & GF2 går det på tværs af flere elevprofiler, at det faglige, teoretiske niveau indvirker på, om elever falder fra uddannelsen. Det mest udtalte billede er, at en stigning i den faglige kompleksitet, særligt på GF2, betyder, at nogle elever får svært ved at følge med. Analysen identificerer imidlertid også, at nogle elever fravælger uddannelsen, fordi de oplever, at det faglige, teoretiske niveau i undervisningen og i samarbejdet med andre elever ikke lever op til deres forventninger.

Netop det at arbejde gruppebaseret viser sig som en udfordring ved flere elevprofiler. For nogle skyldes det et behov for mere styrede undervisningsrammer, for andre skyldes det manglende evne til at afkode og gå på kompromis. For andre igen har det grund i begrænsede deltagelsesforudsætninger grundet sproglige eller kulturelle barrierer, og endelig udfordrer gruppearbejde som sagt nogle, fordi de oplever, at andre i gruppen er uengagerede, og at gruppens faglige niveau trækker dem ned.

Analysen peger på, at flere elevprofiler, på tværs af forskellige udfordringsårsager, har et højt behov for klare rammer og strukturer i undervisningen. Det kan imidlertid være svært at imødekomme i tilstrækkelig grad, fordi undervisningen både rummer oplæring i teori og praksis, hvilket medfører varierende undervisningsformer og typisk også skift mellem faglærere. De interviewede nøglepersoner italesætter, at det selv for elever, som er tilkendt SPS, kan være svært at indfri det individuelle støttebehov indenfor rammerne.

OVERGANGEN TIL HF er kendetegnet ved flere skift. Samtidig med, at eleverne skal finde en læreplads og kigger frem mod første oplæringsperiode, sker der ofte et skifte i faglærere og evt. studievejleder ved opstart på hovedforløbet. Desuden indtager elevernes kontakt til en lærepladskonsulent en central rolle i slutningen af GF2 og overgangen til HF. Analysen peger på, at det indebærer at risiko for usikkerhed hos både elever og fagpersoner mht., hvem eleverne skal gå til ved behov for støtte.

Udfordringer med at finde (den rette) læreplads er central på tværs af alle seks elevprofiler, hvorfor det er kritisk, at eleverne oplever at have adgang til hjælp. Det vil typisk være lærepladskonsulenten, som skal vejlede og støtte eleverne i det lærepladsopsøgende arbejde.

Analysen viser, at kravet om at finde en læreplads sætter tingene på spidsen af forskellige grunde for forskellige elevtyper. Som allerede berørt tydeliggør det lærepladsopsøgende arbejde, hvilke muligheder og fremtidsperspektiver, der er tilgængelige som ernæringsassistent, hvilket medvirker til frafald blandt nogle elever. For andre er frafaldet i overgangen til HF snarere betinget af økonomiske eller praktiske barrierer. Det kan handle om manglende muligheder/held til at indgå en uddannelsesaftale med voksenelevløn eller finde en læreplads, hvor arbejdstider og transport harmonerer med elevens øvrige livsførelse, fx hvis eleven er etableret i et familieliv med små børn.

I det følgende introduceres hver af de seks elevtyper gennem optegnelsen af elevrejsen for hver type.

MISMATCH MELLEM FORVENTNINGER OG VIRKELIGHED

MÅLRETTET MOTIVATION

- Søger ind på uddannelsen med et specifikt ønske til jobtype, arbejdsområde eller -rammer

DALENDE FAGLIG MOTIVATION

- Oplever, at det faglige fokus og niveau ikke matcher forventningerne
- Oplever at klassekammerater ikke deltager aktivt, flere møder for sent, og der er mange pauser
- Dalende motivation

SVÆRT VED AT FINDE ET MATCH

- Har svært ved at finde læreplads pga. snævre søgekriterier
- Indgår evt. uddannelsesaftale med en læreplads, der ikke matcher ønsker og forventninger

MOTIVATION FORSVINDER

- Kan ikke opretholde motivationen grundet mismatch mellem ønsker og forventninger til jobtype og arbejdsopgaver på lærepladsen

OM ELEVTYPEN

Elever i denne kategori starter uddannelsen med en bestemt opfattelse af, hvad den indebærer, og hvad den vil føre til af jobmuligheder. Når de oplever, virkeligheden ikke stemmer overens med deres forventninger, vælger de at stoppe. Mismatchet viser sig særligt ved ansøgningen af læreplads, hvor mulighederne ikke tilsvarede elevens specifikke ønsker. Elever i denne kategori oplever det ofte også som demotiverende, når klassekammerater har et lavere fagligt niveau eller engagement.

INDEN OPSTART

GF 1 & GF 2

OVERGANG TIL HF

HF

FAGLIGT UDFORDRET

DÅRLIG SKOLEERFARING I GRUNDSKOLEN

- Har tidligere slået sig på skolen og har brug for en ny fortælling om sig selv i skolerammen.

UDFORDRET AF STIGENDE FAGLIGE KRAV

- Har brug for tydelige strukturer og rammer for at kunne følge med - har svært ved skift i undervisningsformer og stigende faglige krav.
- Kan også have svært ved at imødekomme IT-krav og navigere på digitale platforme

- Behov for faglig støtte afdækkes ved læsevejleder
- Ved ordblindhed iværksættes målrettet støtte
- Manglende systematik og støttemuligheder ift. at imødekomme regnevanskeligheder
- Hyppig individuel kontakt til kontaktlærer og evt. studievejleder

USIKKERHED I SØGNING AF LÆREPLADS

- Har svært ved at tage initiativ i søgning af læreplads grundet faglig usikkerhed
- Får ikke opdateret sin elevprofil på lærepladsen.dk

- Hyppig kontakt med studievejleder og lærepladskonsulent om søgning af læreplads
- Tilbydes evt. skoleoplæring

UDEBLIVER UNDER SKOLEOPLÆRING

- Møder ikke på op
- Udmeldes evt. grundet manglende opfyldelse af EMMA-kriterierne

OM ELEVTYPE

Elever, der falder i denne kategori, oplever vanskeligheder med uddannelsens faglige niveau og teoretiske krav. De kan have haft tidligere skoleudfordringer og mangler grundlæggende færdigheder i fag som dansk og matematik, hvilket påvirker deres selvtillid og motivation. De har brug for særlig faglig støtte og struktur for at kunne opretholde en stabil faglig progression. Elever i denne kategori falder typisk fra grundet stigende krav til (faglig) selvstændighed, som også viser sig i ansøgning af læreplads.

INDEN OPSTART

GF 1 & GF 2

OVERGANG TIL HF

HF

SPROGLIGE OG KULTURELLE BARRIERER

I GANG MED AT TILEGNE SIG SPROG OG KULTUR

- Kommer direkte fra sprogskole og har fortsat sproglige udfordringer og begrænset erfaring med dansk (skole)kultur
- Eller har boet i Danmark i flere år, men har ingen arbejds erfaring, og har fortsat sproglige udfordringer

- Støtte ifm. tidligere tilbud ophører, fx på sprogskole eller i beskæftigelsesindsats

UDFORDRET AF STIGENDE FAGLIGE KRAV

- Har brug for tydelige strukturer og rammer for at kunne følge med - har svært ved skift i undervisningsformer og stigende faglige krav
- Kan have vanskeligt ved at imødekomme krav til IT- og regnefærdigheder foruden sproglige udfordringer
- Har svært ved at indgå i gruppearbejde grundet flere faglige barrierer og bliver valgt fra af øvrige elever
- Deltager kun begrænset i det sociale klassefællesskab

- Behov for faglig støtte afdækkes ved læsevejleder
- Hyppig individuel kontakt til kontaktlærer og evt. studievejleder

MANGLENDE SELVSTÆNDIGHED I SØGNING AF LÆREPLADS

- Har et stort støttebehov i udarbejdelse af ansøgningsmateriale og kontakt til mulige lærepladser

- Hyppig kontakt med studievejleder og lærepladskonsulent om søgning af læreplads

LÆREPLADS UDEBLIVER

OM ELEVTYPEN

Elever i denne kategori har udfordringer med sproget og/eller med at aflæse kulturelle koder i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet. Det påvirke deres evne til at forstå faglige og sociale krav. Sproglige barrierer kan gøre det svært at følge med i undervisningen, især i teoretiske fag, og kulturelle forskelle kan hæmme deres deltagelse i sociale fællesskaber. De har ofte behov for tydelig kommunikation og gentagelser samt kulturel forståelse fra faglærere og vejledere.

INDEN OPSTART

GF 1 & GF 2

OVERGANG TIL HF

HF

UKLARE FORVENTNINGER OG MANGLENDE MODENHED

BEGRÆNSET ERFARING MED AT KLARE SIG

- Kommer direkte fra grundskole eller forberedende skoletilbud
- Har kun begrænset erfaring med selvstændig livsførelse - bor evt. fortsat hjemme
- Ingen tidligere arbejds erfaring

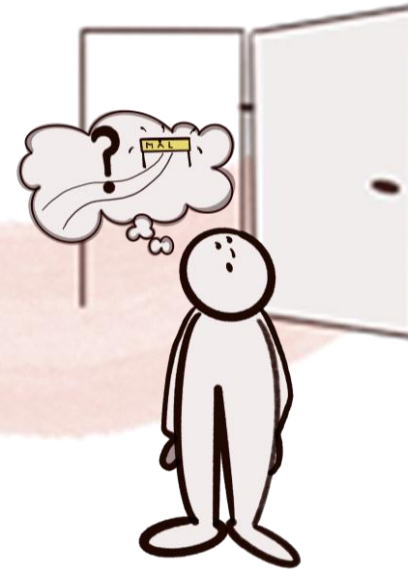
BEHOV FOR HJÆLP TIL FAST STRUKTUR

- Har brug for tydelige strukturer og rammer for at fastholde fokus
- Motivationen for uddannelse er først og fremmest relationsbåret
- Perioder med svingende fremmøde og svingende deltagelse i undervisningen

- Hyppig individuel kontakt til kontaktlærer og evt. studievejleder - behovet for støtte er ikke nødvendigvis erkendt hos eleven
- Ikke berettiget til SPS

MANGLENDE INITIATIV I SØGNING AF LÆREPLADS

- Har svært ved at tage initiativ i søgning af læreplads
- Er kun i begrænset omfang aktiv på lærepladsen.dk

- Hyppig kontakt med studievejleder og lærepladskonsulent om søgning af læreplads

OPSAGT I OPLÆRINGSFORLØBET

- Højt fravær og mistrivsel
- Svært ved at modtage kollektive beskeder og indgå i arbejdsfællesskab

OM ELEVTYPE

Denne type omfatter elever, der påbegynder uddannelsen uden et tydeligt mål eller en klar motivation. Uddannelsesvalget er ofte betinget af ydre rammer og et pres på afklaring om uddannelse. Samtidig mangler elever i denne kategori mange gange modenhed til at tage ansvar for egen læring og til at håndtere uddannelsens skiftende krav. De har ofte brug for ekstra støtte til at få afklaret deres uddannelsesvalg og til at opbygge selvstændighed.

- Udskiftning i primære fagpersoner omkring eleven
- Evt. kontakt mellem læreplads, faglærer og elev på HF ift. fravær*

INDEN OPSTART

GF 1 & GF 2

OVERGANG TIL HF

HF

* Iflg. de officielle retningslinjer skal eventuelle udfordringer i lærepladsforholdet håndteres i samarbejde med fagforening, men mange steder håndteres det i praksis faglærer, der involveres.

SOCIALT OG PSYKISK UDFORDRET

SKRØBELIGE RELATIONSFÆRDIGHEDER

- Har ofte haft et forløb ved kommunen og er evt. udredt gennem psykiatrien
- Har typisk flere uddannelsesforsøg bag sig
- Har kun i begrænset omfang et socialt netværk
- Søger ofte tæt relationsdannelse til fagpersoner, fx klasselærer

SVÆRT VED AT AFLÆSE SOCIALE KODER

- Ustabilt fremmøde pga. udsving i gode og dårlige dage
- Bliver udfordret i gruppearbejde
- Trækker sig fra klassefællesskabet
- Kan have svært ved at gå på kompromis med egne principper
- Søger tæt relation til kontaktlærer/ studievejleder og har ofte et højt behov for individuelt tilrettelagt støtte

- Hyppig individuel kontakt til kontaktlærer og evt. studievejleder
- Evt. forløb hos uddannelsespsykolog
- Hvis berettiget SPS - svært ved at indfri det individuelle støttebehov indenfor rammerne

USIKKERHED GRUNDET SKIFT I RELATIONER

- Utryghed ved udsigten til skift i uddannelsen - herunder skift i primære fagpersoner.
- Har svært ved at finde læreplads, som imødekommer behov for individuelt tilpassede rammer

TILTAGENDE MISTRIVSEL

- Udfordres af vekselhverdag med skiftevis oplærings- og skoleperiode
- Har svært ved at navigere i de forskellige sociale arenaer
- Tiltagende angst og/eller stress

OM ELEVTYPE

Elever i denne kategori har sociale og/eller psykiske udfordringer, som påvirker deres trivsel og evne til at indgå i fællesskaber og gruppeaktiviteter. De kan have svært ved at skabe tillid og tryghed i relationer og kan opleve angst eller stress i forbindelse med skift og krav i uddannelsen. Tæt støtte og en stabil, tryk ramme er en forudsætning for, de kan håndtere deres udfordringer. Det er en udfordring i den vekselhverdag, som uddannelsen fordre. Flere elever i kategorien vil være berettiget SPS.

- Søger ikke støtte ved faglærer eller lærepladskonsulent grundet manglende relation
- Evt. SPS følger ikke med på lærepladsen

INDEN OPSTART

GF 1 & GF 2

OVERGANG TIL HF

HF

SAMMENSATTE LIVSVILKÅR OG PRAKTISKE BARRIERER

FAGLIG MOTIVATION

- Søger ind på uddannelsen på baggrund af en faglig motivation og interesse for arbejdsområdet - evt. pba. tidligere arbejds- eller uddannelseserfaring.
- Evt. etableret med familie og tilhørende livsførelse.

SVINGENDE FREMMØDE

- Fagligt motiveret og aktivt deltagende i undervisningen
- Er dog udfordret på, at få hverdagen og de logistiske ender til at hænge sammen. Det kan resultere i et svingende fremmøde
- Mangler samtidig kobling til sociale fællesskaber på uddannelsen

- Kan have hyppig individuel kontakt til kontaktlærer og evt. studievejleder

SVÆRT VED AT FINDE ET MATCH

- Søger gerne selvstændigt efter læreplads, men har svært ved at finde læreplads, hvor krav og rammer matcher de logistiske muligheder og økonomiske behov
- Indgår evt. uddannelsesaftale, der ikke matcher muligheder og behov

- Drøfter lærepladssituation med vejledere
- Opfordres til at indgå uddannelsesaftale trods tvivl om match

MOTIVATION FORSVINDER

- Er udfordret på hverdagen og de logistiskøkonomi
- Svingende fremmøde på lærepladsen og en dalende motivation
- Finder arbejde og fortsætter evt. søgning efter den rette læreplads

OM ELEVTYPEN

Elever i denne kategori vil ofte være i aldersgruppen +25 år og være udfordret af en mere kompleks livssituation. Strukturelle udfordringer som transport og økonomiske krav (fx behov for voksenelevløn) samt balancering af uddannelse og familieliv kan påvirke deres mulighed for at gennemføre. Elever i denne kategori har ofte brug for fleksibilitet og støtte til at tilpasse deres uddannelsesforløb til deres personlige situation.

INDEN OPSTART

GF 1 & GF 2

OVERGANG TIL HF

HF

03

Indsatsområder til at styrke fastholdelse

Indsatsområder til at styrke gennemførelsen af ernæringsassistentuddannelsen

Denne del af analysen introducerer indsatsområder til at styrke gennemførelsen af ernæringsassistentuddannelsen. Indsatsområder er baseret på en nedsat skolegruppes⁴ arbejde med, hvordan elever i højere grad støttes i at gennemføre hele uddannelsen. Skolegruppen har taget afsæt i de seks beskrevne elevtyper i kapitel 2, ”Elevtyper og elevrejser”, samt en bruttoliste bestående af over 70 tiltag, som er fremkommet på baggrund af desk researchen og to fokusgruppeinterviews⁵ med repræsentanter fra skolerne. Den fulde bruttoliste findes som bilag til analysen.

For hvert indsatsområde gives en kort beskrivelse af baggrunden for området, forslag til udmøntning af indsatsområdet samt eksempler på, hvordan skolerne kan arbejde videre med at styrke gennemførelsen af ernæringsassistentuddannelsen indenfor det konkrete indsatsområde.

Udvalgte eksempler er omsat til redskaber, som skolerne kan anvende direkte i deres praksis. De eksempler, som er omsat til praksisrettede redskaber, er markeret med ikonet i tekstboksene, ”Eksempler på indsatser”.

Redskaberne kan desuden downloades til brug www.sevu.dk/fue/redskaber

⁴ Skolegruppen har bestået af repræsentanter fra hhv. Mercantec, ZBC, HRS, SDE og EUC Nord. Gruppen har været samlet til i alt fire udviklingsworkshops faciliteret af Carelink -Analyse & Udvikling med fokus på at indkredse relevante og brugbare tiltag, der kan styrke gennemførelsen på ernæringsassistentuddannelsen.

⁵ Se ”Bilag 1: Analysens metode og datagrundlag” for en redegørelse for den anvendte metode samt datagrundlag i gennemførelsen af fokusgruppeinterviews.

Kontakt i overgangen

BAGGRUND FOR INDSATSOMRÅDET

Indsatsområdet adresserer det vakuum, som risikerer at opstå i overgangen mellem GF2 og HF, hvor eleverne starter i oplæring på virksomheder. Det betyder, skolerne ikke har formelle anledninger til kontakt med eleverne før første skoleperiode på HF. Typisk sker der et lærerskifte i overgangen mellem GF2 og HF, hvilket kan medføre et relationelt vakuum, hvor elever og faglærere endnu ikke har kendskab til hinanden og derfor er mindre tilbøjelige til at være opsøgende i kontakten om eventuelle udfordringer i første oplæringsperiode. Skolegruppen ser deraf et stort behov for at arbejde struktureret med anledninger til at styrke kontakten til hhv. elever og lærepladser i overgangen fra GF2 til HF.

UDMØNTNING AF INDSATSOMRÅDET

Arbejdet med at adressere det (relationelle) vakuum, som opstår i overgangen mellem GF2 og HF kan med fordel have et dobbelt sigte:

- Tiltag i kontakten mellem skole og elev
- Tiltag i kontakten mellem skole og læreplads

I boksen til højre gives eksempler på redskaber og arbejdsgange, som kan understøtte, at skolerne har hånd i hanke med overgangen frem mod første skoleperiode på HF.

MÅLGRUPPER FOR INDSATSOMRÅDET

Tiltag, der adresserer vakuomet mellem GF2 og HF, er relevant ift. beskrevne udfordringer for alle seks elevtyper, som er beskrevet i kapitel 2.

EKSEMPLER PÅ INDSATSER

Kontakt i overgangen mellem skole og elev

Profilværktøj til at afdække og give eleven sprog for egne styrker og udfordringer forud for opstart på lærepladsen	
Systematisk ringerunde til elever 14 dage efter opstart i første oplæringsperiode	
Kendt ansigt i overgangen, fx praktikpladskoordinator, studievejleder eller kontaktlærer	
Værtskab for socialt arrangement under første oplæringsperiode	
Hilse-på-besøg en uge til 14 dage inde i første oplæringsperiode	

Kontakt i overgangen mellem skole og læreplads

Forståelsespapir - gensidig forventningsafstemning for at sikre en tryk og god overgang	
SPS-materiale målrettet lærepladserne	
Fælles retningslinjer - fx vi kontakter hinanden, når...	
Hilse-på-besøg en uge til 14 dage inde i første oplæringsperiode	

Guide til vokselevløn

BAGGRUND FOR INDSATSOMRÅDET

Omkring halvdelen af eleverne på ernæringsassistentuddannelsen er 25 år eller derover. Det betyder, de kan få vokselevløn under oplæring. Ved ansættelse i staten er det en overenskomstsikret ret. Det samme gælder ved ansættelse i KL eller Danske Regioner, forudsat at eleven samtidig har sammenlagt et års relevant erhvervs erfaring. Til trods for eleverne er berettiget vokselevløn, viser analysen af frafaldsårsager, at frafald blandt flere elever skyldes udfordringer med at lande en uddannelsesaftale med vokselevløn. Skolegruppen peger på et stort behov for at have vejledningsmateriale tilgængeligt, som kan understøtte praktikpladscentre, lærepladskonsulenter, faglærere m.fl. i arbejdet med at sikre uddannelsesaftaler med vokselevløn.

UDMØNTNING AF INDSATSOMRÅDET

Et vejledningsmateriale, som lærepladskonsulenter, vejledere m.fl. kan sætte i spil i dialog med både elever og (mulige) lærepladser. Materialet bør oplyse om de faktiske muligheder for vokselevløn. I boksen til højre er eksempler på indhold i materialet.

MÅLGRUPPER FOR INDSATSOMRÅDET

Arbejdet med vejledning i vokselevløn imødekommer udfordringer, som er beskrevet i sammenhæng til elevtypen ”Sammensatte livsvilkår og praktiske barrierer” i kapitel 2.

EKSEMPLER PÅ INDSATSER

[Vejledningsmateriale til praktikpladscentre, lærepladskonsulenter m.fl.](#)

Godt at vide om vokselev - kort beskrivelse af overenskomstmæssige forhold, tilskudsordning mv.

Fem gode argumenter for vokselev(løn) i et virksomhedsperspektiv

Elev- og virksomhedscases, der formidler gode erfaringer med at være i oplæring som vokselev

Styrkede lokale støttestrukturer og -kompetencer

BAGGRUND FOR INDSATSOMRÅDET

Flere elever udfordres i forskellig grad af psykiske og/eller sociale forhold og har behov for støtte. Skolerne disponerer generelt over en vifte af støtte- og vejledningsfunktioner, fx studievejleder, elevcoach, SPS-vejleder, fastholdelseskordinator, læsevejleder, lærepladskonsulent, uddannelsespsykolog og kontaktlærer. Der er imidlertid forskel på, hvordan skolerne organiserer deres vejlednings- og støttefunktioner. Skolegruppen identificerer et behov for at arbejde sammenhængende med de lokale støttestrukturer. Derudover peger gruppen på, at kompetenceudvikling blandt skolens medarbejdere, særligt faglærere og andre funktioner uden formelle vejledningskompetencer, kan styrke en fælles forståelse og tilgang til elever med særlige behov.

UDMØNTNING AF INDSATSOMRÅDET

Fokus i indsatsområdet er at kortlægge lokale vejlednings- og støttefunktioner, både formelle og uformelle, og afklare, hvordan de forskellige funktioner arbejder sammen omkring eleverne. Derudover fokuserer indsatsområdet på kompetenceudvikling af medarbejdere, så faglærere og øvrige involverede får indsigt i elevernes støttebehov samt redskaber til at imødekomme disse. De fleste skoler har interne ressourcepersoner, som vil kunne styrke faglæreres m.fl. vidensgrundlag. I boksen til højre gives eksempler på, hvordan der kan arbejdes med lokale støttestrukturer og -kompetencer.

MÅLGRUPPER FOR INDSATSOMRÅDET

Kompetenceudvikling ift. elever med særlige støttebehov er især relevant ift. at imødekomme udfordringer, som er beskrevet i kapitel 2 for elevtyperne: ”Fagligt udfordret”, ”Sproglige og kulturelle barrierer”, ”Uklare forventninger og manglende modenhed” og ”Social og psykisk udfordret”.

EKSEMPLER PÅ INDSATSER	
<u>Arbejdsspørgsmål til kortlægning af lokale støttestrukturer</u>	
Hvilke (u)formelle vejlednings- og støttefunktioner har vi?	
Howdan er vi organiseret? Deler vi fx lokation, har faste møder eller samarbejder ad-hoc?	
Har vi en fælles defineret kerneopgave?	
Hvor på elevrejsen møder vi eleven, og hvor har vi evt. huller i vejen ift. den støtte og vejledning, vi tilbyder elever?	
<u>Arbejde med intern kompetenceudvikling</u>	
Oplæg fra interne ressourcepersoner om kendetegn for elever med særlige udfordringer	
Introduktion til særlige tilgange og metoder i arbejdet med eleverne	
Fælles drøftelse af strategier for fastholdelse af elever med særlige behov	
Introduktion til vejlednings- og støttefunktioner i værktøjskassen	
Oplæg, cases eller videospots, som formidler elevperspektivet	

Brobyggende branchetjek-ind

BAGGRUND FOR INDSATSOMRÅDET

Analysen viser, at frafald for en væsentlig del af elever har sammenhæng til begrænset kendskab til arbejdsområder og -opgaver som ernæringsassistent. Det viser sig både som et mismatch mellem forventninger og praksis, i for snævre søgekriterier eller som manglende viden om, hvor man overhovedet kan søge i lære. Skolegruppen anbefaler, at der arbejdes med, hvordan skolerne kan arbejde med løbende at styrke branchekendskabet for elever på GF2.

UDMØNTNING AF INDSATSOMRÅDET

Skolegruppen er primært optaget af at formidle tiltag, der kan udbygge GF2-elevs kendskab til arbejdsområder og -opgaver i elev-til-elev-relationen mellem GF2- og HF-elever. Fordelen er, at tiltagene også understøtter sociale fællesskaber blandt eleverne samt bidrager til at øge elevernes faglige stolthed. I boksen til højre er eksempler på konkrete tiltag.

MÅLGRUPPER FOR INDSATSOMRÅDET

Brobyggende branchetjek-ind er relevant på tværs af alle seks elevtyper, som er beskrevet i kapitel 2.

EKSEMPLER PÅ INDSATSER

Brobyggende branchetjek-ind elev-til-elev

Elev-elev-interview, hvor GF2-elever udarbejder en interviewguide og interviewer HF-elever

Fælles fagdage på GF2 og HF, hvor HF-elever fx forbereder dele af undervisningen for GF2-elever

Makkerordning mellem GF2- og HF-elever

Produktion af videospots, hvor HF-elever præsenterer deres læreplads. Tilrettelæggelse og produktion kan udføres af GF2-elever

04

Litteraturliste

Litteratur

1	Andersen K., Gottlieb S., Wahlgren B., Aarkrog V. (2020), "At blive på sporet - Nye perspektiver og bæredygtige løsninger på uddannelsesfrafald for unge voksne", Aarhus Universitet
2	Børne- og Undervisningsministeriet, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (2020): "God praksis for undervisningsmiljøer på erhvervsuddannelserne, udarbejdet af virksomheden Epinion
3	Danmarks Evalueringsinstitut (2021); "Unge valgproces og start på ungdomsuddannelsen - Unge veje mod ungdomsuddannelse".
4	Danmarks Statistik (2018): "Frafaldet på erhvervsuddannelserne er mindsket efter reformen".
5	Dyssegaard, C. B., De Hemmer Egeberg, J., Nielsen, T. K., Steenberg, K., & Vestergaard, S. (2014). Virkningsfuld undervisning, praktik og vejledning på erhvervsuddannelserne. En forskningskortlægning. Aalborg, Denmark.
6	EUC Online (https://eusonline.dk/spoerg-om-eus-5-uger-online-eus-som-fjernundervisning/)
7	Fagligt Udvalg for Ernæringsassistentsuddannelsen: a) (2022), "Analyse af frafald mellem grundforløb 2 og hovedforløb på ernæringsassistentuddannelsen" b) (2023), "FUE's datarapport november 2023" c) (2024), "FUE's datarapport maj 2024"
8	Helms Jørgensen, C., Koudahl, P., Nielsen, K., & Tanggaard, L. (2012). Frøafald og engagement. http://psy.au.dk/fileadmin/Psykologi/Aktuelt/Rapport_frafald_og_engagementfin.pdf
9	Ibsen J. (2022), "Støtte til fastholdelse af sårbare SOSU-elever- Erfaringer og perspektiver fra SOSU-elever og professionelle omkring eleverne i København", Viden for Velfærd
10	Ibsen J., Viden for Velfærd (2022), Støtte til fastholdelse af sårbare SOSU-elever Erfaringer og perspektiver fra SOSU-elever og professionelle omkring eleverne i København
11	Kommunernes Landsforening (2023): "I mål med SOSU - Online inspirationskatalog", Danske SOSU-skoler

Litteratur

12	Larsen K. (2021): "Den gode praktikplads - Hvad forskningen ved om rekruttering og fastholdelse af lærlinge i praktikforløb", Center for Regional- og Turismeforskning (CRTF).
13	Lauritzen H., Jensen M., Kjer M., Mikuta M. (2022), "Analyse af social- og sundhedsfagenes image og imageudfordringer - Rekruttering til og fastholdelse i social og sundhedsfagene", Viden for Velfærd (VIVE).
14	Laursen, D. N., Nielsen, K., & Nygaard, S. E. (2010). Den gode praktikplads - fuldførelse, fastholdelse og frafald i erhvervsuddannelserne. Undervisningsministeriets håndbogsserie.
15	Learnmark Horsens "Operation praktikplads" (https://www.regioner.dk/services/nyheder/2015/operation-praktikplads-er-en-god-ide)
16	Louw, A. V. (2015). Mod en tættere kobling mellem skole og praktik. Retrieved from http://forskningsdatabasen.dk/en/catalog/2288822317
17	Mahler A., Thomsen E., Louw A. (2023), "Frafald, fastholdelse og gennemførelse på erhvervsuddannelserne - Et reviewstudie", Center for Viden om Erhvervsuddannelser, Aalborg Universitet.
18	Marselisborg Consulting (2023) "Analyserapport: Flere elever i oplæring - Skolernes indsatser for ansættelse af elever på grundforløb 2". Rapporten er udarbejdet for
19	Mercantec (2017) "Handlingsplan for øget gennemførelse"
20	Moos-Bjerre (2021) "Undersøgelse af frafald på erhvervsuddannelserne inden for transporterhervets område generelt og særligt for lager- og vejgodstransportuddannelsen".
21	Rambøll (2018), "Erhvervsrettede læringsmiljøer for unge og voksne".
22	Rambøll (2018): "Kortlægning - Styrket søgning og gennemførelse af EUD", til styrelsen for Undervisning og kvalitet.
23	Rambøll (2021), "Vejen til Job gennem styrket praktikforløb: Analyse af social- og sundhedsassistenter i KBH kommune".
24	Rambøll (2021): "Frafaldsanalyse social- og sundhedsassistentuddannelsen i region Nordjylland"
25	Rambøll (2023) Målgruppeanalyse af SOSU-elever i Københavns Kommune
26	Rambøll (2024): Kortlægning af virksomme indsatser, der kan øge gennemførelsen og reducere frafaldet på social- og sundhedsuddannelsernes hovedforløb

Litteratur

27	Region Midtjylland (2023), "Social inklusion med fokus på interkulturalitet - Slutafrapportering Region Midtjyllands uddannelsespulje"
28	Region Midtjylland (u.å.), "Socialinklusion på SOSU uddannelsen"
29	Schoop S., Andreasen A., Mituka M. (2023), "Frafald på erhvervsuddannelser. En undersøgelse af frafaldsmønstre, frafaldsårsager og tiltag til fastholdelse" Viden for Velfærd (VIVE).
30	Tech College - trivselsfremmende fællesskaber (https://techcollege.dk/om-techcollege/udvikling/afsluttede-projekter/trivselsfremmende-faellesskaber/)
31	Undervisningsministeriet (2011) "Erhvervsuddannelserne - fakta og muligheder"
32	VIVE (2022), "Støtte til fastholdelse af sårbare SOSU-elever - Erfaringer og perspektiver fra SOSU-elever og professionelle omkring eleverne i København"
33	Wahlgren B., Aarkrog V., Mariager-Anderson K., Gottlieb S., Larsen C. (2018): "Unge voksnes beslutningsprocesser i relation til frafald: En empirisk undersøgelse blandt unge voksne i erhvervs- og almen voksenuddannelsen", Nordic Journal of Vocational Education and training.
34	Aarkrog V. (2023), "Hvis de vil have flere ind på den her uddannelse, så skal der være mere af det der simulation", Aarhus Universitet.

05

Bilag

Bilag 1: Metode & datagrundlag

Desk Research

Desk researchen kortlægger etableret viden vedr. årsager til frafald og tiltag til at styrke gennemførelsen af uddannelsen. Desk researchen har samtidig leveret dataforudsætningerne for udvælgelsen af interessenter til indsamling af supplerende kvalitativ viden.

Desk researchen er foretaget ud fra principperne bag Rapid Evidence Assessment, som kortfattet er beskrevet til højre. Den inkluderede litteratur omhandler enten specifikt ernæringsassistentuddannelsen eller erhvervsuddannelser generelt. Den anvendte søgestreng var delt op i tre klynger, hvor mindst ét ord fra hver klynge skulle fremgå, før studiet fremkom. De tre klynger indeholdte følgende ord:

- EUD, ernæringsassistent eller erhvervsuddannelse*.
- Fastholde*, tilknytte*, tilknytning*, trivsel*, gennemførelse* eller gennemføre*.
- Indsats*, erfaring*, projekt*, frafald* eller tiltag*

Søgestrengen er brugt på Google Scholar, Det Kongelige bibliotek, Infomedia og Google søgninger. Samtidig er tilsendt litteratur fra FUE og skoler inkluderet. Alle typer af kilder er inkluderet fx avisartikler, rapporter, videoer etc.

Søgeresultaterne er herefter kort screenet ud fra titlerne, hvor tydeligt ikke-relevante kilder er sorteret fra. De resterende identificerede kilder er blevet vurderet på en skala fra 1-3 ud fra evidensgrundlaget og overførbareheden til ernæringsassistentuddannelsen. Her er 3 bedst, hvor kun kilder, som har scoret mindst 2 på begge parametre, er inkluderet.

** Ved disse ord er * tilføjet i søgestrengen, hvormed alle tænkelige endelser af dette ord er inkluderet. Ved fx at bruge * på ordet trivsel* vil fx trivselsmåling og trivselsproblemer også være inkluderet.*

PRINCIPPERNE BAG RAPID EVIDENCE ASSESSMENT

Metoden er ideel til projekter, hvor tid er en kritisk faktor og som ydermere suppleres med primær dataindsamling.

En klart defineret søgestreng anvendes til at identificeret litteratur på området med specifikke inklusion- og eksklusionskriterier

Den metodiske kvalitet af studierne undersøges nærmere ud fra specifikke kriterier afhængigt af det enkelte studie.

Fundene fra de forskellige kilder analyseres, kondenseres og præsenteres ud fra en teoretisk ramme.

Individuelle interviews

For at sikre et mættet datagrundlag omkring nøglesituationer og særligt betydningsbærende årsager til frafald er der gennemført individuelle interviews med:

- 8 elever, der er frafaldet uddannelsen
- 4 elever, der har været i risiko for frafald, men hvor frafaldet er undgået og de fortsat er i HF
- 7 vejledere, faglærere eller andre nøglepersoner på skolerne, som har stort indblik i årsagssammenhænge omkring frafald

Interviewene er gennemført som semistrukturerede kvalitative telefoninterview. Fokus har været på at afdække begivenheder og forhold inden for en afgrænset tidsperiode i elevernes liv (fra opstart på uddannelsen og frem til overgangen til HF) på både et faktiskt plan og et meningsplan.

Eleverne er blevet opfordret til at give uddybende beskrivelser af specifikke situationer og hændelser sammen med beskrivelser af, hvad de oplevede og følte i situationerne (elevperspektivet). Dette er blevet suppleret af et omverdenperspektiv, hvor særligt vejledere og faglærere har indtaget en central rolle. Dermed har vi både opnået indsigt i elevernes perspektiv og skolernes interaktion med eleverne samt de processer, som har betydning for eleven, men som sker mellem øvrige aktører uden elevens deltagelse.

Fokusgruppeinterviews

For at indsamle skolernes erfaringer med forskellige fastholdelsestiltag, er der gennemført 2 fokusgruppeinterviews med i alt 13 repræsentanter fra skoler i hhv. Øst- og Vestdanmark. De deltagende skoler er CELF, Mercantec, EUC Nord, Hotel & Restaurantskolen, Syddansk Erhvervsskole, ZBC Roskilde, Aarhus Tech, TECH College, Tradium og EUC Nordvestsjælland.

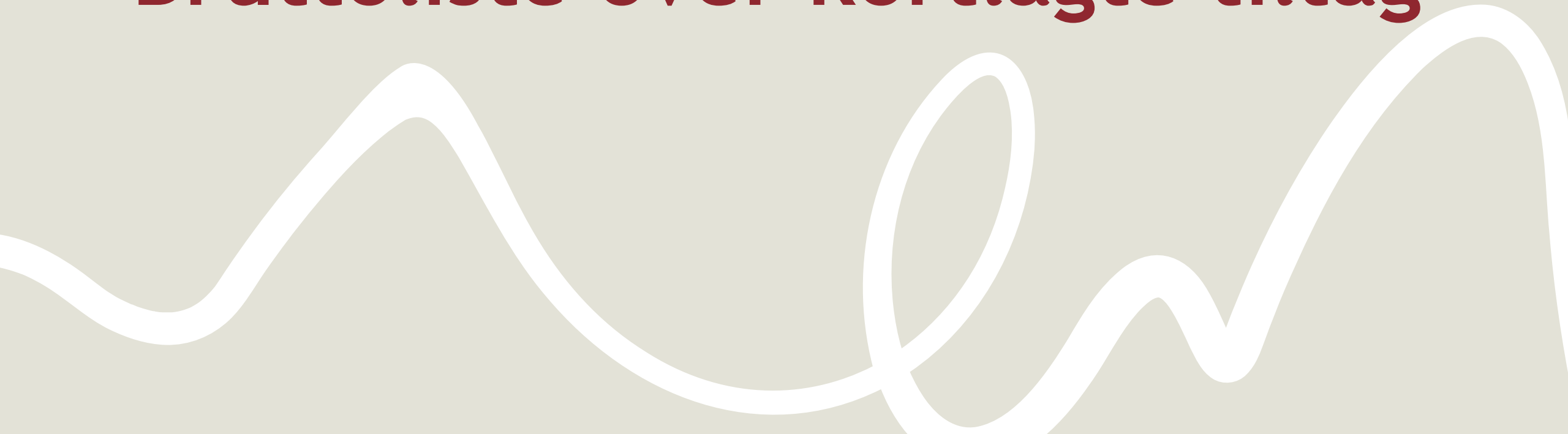
Fokusgruppeinterviews giver som metode mulighed for en brainstormlignende proces, hvor deltagerne kan tænke videre ud fra hinandens udsagn og perspektiver. Det er en klar styrke i forhold til at sikre et nuanceret grundlag for indsamling af aktørernes erfaringer med fastholdelsestiltag og -aktiviteter på ernæringsassistentuddannelsen.

Foruden en interviewguide med tematiserede spørgsmål er der udviklet en understøttende materialepakke mhp. at sikre kobling til den øvrige indsamlede viden om årsager til frafald og opmærksomhedspunkter for virksomme fastholdelsesstrategier.

Bilag 2:

Bruttoliste over kortlagte tiltag

Bruttoliste over indsatser og tiltag til at styrke gennemførelsen på ernæringsassistentuddannelsen

Som en del af analysen er der udarbejdet en bruttoliste over indsatser og tiltag, der kan styrke gennemførelsen af ernæringsassistentuddannelsen. Listen er udarbejdet pba. desk researchen og to fokusgruppeinterviews med i alt 13 skolerepræsentanter.

Listen rummer både indsatser og tiltag, som er udviklet specifikt i rammerne for ernæringsassistentuddannelsen, og eksempler på tiltag og indsatser, som er afprøvet på andre erhvervsuddannelser. Bruttolisten medtager dog kun eksempler, som vurderes relevante ift. de frafaldsårsager og -udfordringer, som analysen identificerer.

Indsatserne er sorteret under forskellige faser i fastholdelsesindsatsen, svarende til de faser, som er beskrevet i elevrejserne i kapitel 2 (hhv. inden opstart, under grundforløbene, i overgangen til hovedforløbet samt på hovedforløbet).

Indsatser, hvor der fremgår et foran, er allerede beskrevet i sammenhæng til en tidligere fase. De er derfor identificeret som centrale for elevers fastholdelse på tværs af flere faser.

Fase 2: Tiltag på grundforløb (GF1 & GF2)		
INDSATSER	FOKUS	KILDER
Kompetenceudvidelse af faglærere ft. elever med psykiske funktionsnedlættelser	Kursus- eller uddannelsesaktiviteter målrettet faglærere, der styrker kendskab og reddkab til at varetage undervisning af psykisk sårbare elever.	FG
Eleveråd	Etablering af eleveråd på tværs af GF og HF med tilknyttet faglærere/vejleder for at sikre kontakt mellem skiftende elevgrupper.	FG, 17
Det sociale liv	Fokus på det sociale liv gennem initiativer som lejrskole og fredagsbare, så det ikke bliver fravalgsråg. Det kræver prioriterede ressourcer fra skolen og sociale mediesteder.	FG, 26, 30
Kollegie for EUD-elever	Kollegieboliger til EUD-elever på tværs er erhvervsretning for at styrke fællesskabet og den faglige støtte.	FG
Trin introduktion til jobmuligheder i branchen	Tidlig introduktion til forskellige jobmuligheder gennem undervisning og evt. virksomhedsbesøg, hvor eleverne fx får øje på mulighederne på mindre arbejdssteder, som daginstitutioner og efterskoler.	FG, 4, 17
Elev-app til identifikation af frafaldsrisikoelever	Elev-appen anvendes af eleverne og skal effektivt identificere elever i risiko for frafald, som ellers ikke ville blive opdaget.	FG
Karriereoplæg af tidligere elever	Oplæg fra relativt nyuddannede, som nu arbejder i branchen og kan give indblik i (bredden i) arbejdsopgaver og jobtyper.	FG, 6
Online undervisning	Mulighed for at gennemføre (dele af) undervisningen online for større fleksibilitet.	FG, 7, 6
Udvikling af elevernes arbejdskompetence	Målrettet undervisning og træning i arbejdsfærdigheder.	FG

Fase 3: Tiltag i overgangen til hovedforløb		
INDSATSER	FOKUS	KILDER
Lærpladsansatler	Lærpladsansatler har opsøgende virksomhedskontakt og bistår eleverne med det lærepladsopsøgende arbejde - både kollektivt og individuelt.	FG, 10
Gennemgående mentorship	Mentorshipet arbejder systematisk med at skabe stærke relationer til elever gennem møder med eleverne på GF2 og i oplærings- og studieperioder på HF.	26
Tværgående vejledning/funktion	Studievejlederfunktion, der går på tværs af GF og HF, for at sikre kendskab til og kontakt til den enkelte elev.	FG
Elevcoach	Elevcoach er et tilbud til alle elever med mulighed for individuelle samtaler fx ft. at håndtere eksamensangst.	FG
Uddannelsespsykiolog	Uddannelsespsykiologen kan både arbejde individuelt og gruppebaseret med tvivlsituationer, typisk i et samtaleforløb med op til otte sessioner. Henvendning sker gennem studievejleder.	FG
Trivselsamtaler	Trivselsamtaler gennemføres typisk af kontaktlærere og/eller studievejledere med den enkelte elev pba. ændring i udførelse, for høje fravær eller manglende engagement i undervisningen.	FG
Styret brug af SPS	Individuelt tilsynsbrug støtter til elever med dokumenteret psykisk funktionsnedlættelse.	FG, 10
Fastholdelseskoordinator	Fastholdelseskoordinator er tilknyttet hver klasse og har kontakt på daglig basis. Koordinatoren er bl.a. ansvarlig for opsøgende kontakt til fraværende elever.	FG, 8
Karrieredage	Karrieredag op til to gange om året for kommende HF-elever, hvor der bl.a. gennemføres speeddating mellem GF2-elever og virksomheder. HF-elever fortæller samtidig om deres oplevelser af uddannelsen.	FG
Praktikvarians	Praktikvarianserne for oplæringssteder som skolen er vært for, hvor lærtunge traktorer virksomhederne, og skolen observerer om fokus i undervisningen og særlige forhold i elevgruppen.	FG
Støtte til CV og ansøgning	Ønemærket tid i undervisningen på GF2 til at arbejde med CV og ansøgning til brug i det lærepladsopsøgende arbejde.	FG, 18
Løgbog	Løbende arbejde med løgbog/portofolio for at synliggøre egen læring og progression.	16
Flere lærepladser på mindre oplæringssteder	Styret lærepladsopsøgende arbejde til mindre (potentielle) oplæringssteder, fx daginstitutioner, efterskoler, højskoler, private kantiner.	FG
Elev-til-elev støtte	Match mellem elever på GF2 og HF for at underbygge identifikation og støtte i overgangen.	FG, 11, 31
Gode match gennem opsøgende virksomhedskontakt	Øget mulighed for at sikre håndholdte match mellem elever og oplæringssteder.	FG, 1, 3

Fase 1: Tiltag inden opstart

INDSATSER	FOKUS	KILDER
Samarbejde med jobcentre om rekruttering af ledige	Måltrettet samarbejde med jobcentre om rekruttering af ledige og styrkelse af lediges indgangsforudsætninger. Særligt fokus på at afklare IT- og sprogfærdigheder.	FG
GF+	10-ugers forløb, der forbereder eleverne på at træffe et begrundet uddannelsesvalg ift. valg af erhvervsuddannelsesretning.	FG
Preboarding-/opstartssamtale	Telefonsamtale med kommende elever, hvor de klædes på til opstart og har mulighed for at stille afklarende spørgsmål.	FG
SkillsStafetten	SkillsStafetten for elever i 8. klasse, hvor de konkurrerer om at løse små, praktiske opgaver, der afspejler uddannelsesområdet.	FG
Samarbejde med kommunale (vejlednings)aktører	Måltrettet videns- og vejledningsmateriale til kommunale aktører for at understøtte, at (kommende) elever vælger uddannelsen til ud fra de rigtige forudsætninger.	FG
Oplysnings- og kampagnearbejde	Promovering af uddannelsen bl.a. gennem sociale medier for at styrke kendskabet til og tilvalgsgrundlaget for flere elever.	FG
Bred introduktion til jobmuligheder i branchen	Styrket brug af virksomhedspraktik og -oplæg fx i grundskolen, i forberedende uddannelses tilbud, studievejledningen og jobcentre.	FG
IT-undervisning og digital onboarding forud for opstart	Kompetenceløft til elever forud for opstart på uddannelsen med fokus på IT-færdigheder.	FG
Styrket brug af fritidsjob i branchen	Introduktion til branchen og jobmuligheder samt udvikling af arbejdsevne gennem brug af fritidsjob.	FG
Individuel studievejledning	Bedre mulighed for at yde individuel vejledning i grundskolen for at understøtte motiverede uddannelsesvalg.	FG
'Mød din nye chef' netværksarrangement	Netværksarrangement afholdt af skolen, hvor kommende elever matches med læreplads forud for opstart.	FG
Lønnet trainee-program i 3-6 mdr. for 16+årige	Lønnet virksomhedspraktik, svarende til elevløn, 25 timer ugentligt i op til 6 mdr. med mulighed for at prøve faget af inden evt. uddannelsesstart.	FG
Etårig ansættelse før uddannelsesstart med fokus på sprog	Ansættelse i op til et år som køkkenmedhjælper forud for studiestart med fokus på sprog- og kulturtilgængelse.	FG
Højne kravene i sprogscoleundervisningen	Styrke forudsætningerne hos elever med sprogsværligheder ved at højne kravene i sprogscoleundervisningen.	FG
Kollegie for EUD-elever	Kollegie for EUD-elever for at styrke det sociale liv under uddannelsen.	FG

Fase 2: Tiltag på grundforløb (GF1 & GF2)

INDSATSER	FOKUS	KILDER
Individuelle læringsmål og tæt opfølgning	Læringsmål fastlægges med udgangspunkt i den enkelte elev med tæt opfølgning, fx ugentlige samtaler.	1,2,17,1920
Faget i praksis via virksomhedsbesøg	Virksomhedsbesøg for at introducere forskellige typer arbejdsområder og -opgaver, fx gennem 'Os i branchen'.	FG, 24
Gennemgående faglærer på GF1&GF2	Gennemgående faglærer på tværs af GF1 & GF2 for at styrke relationsdannelsen til elever og oplevelsen af sammenhæng.	FG
Aktiviteter på tværs af GF1, GF2 og HF	Faste aktiviteter på tværs af GF-elever og HF-elever for at styrke relationsdannelsen og overgange i uddannelsen, fx i form af oplæg fra HF-elever på GF1&GF2 og introduktionsmesser, hvor HF-elever laver stande og viser produkter frem til GF-elever.	FG, 2, 31
Kontaktlærerfunktion	Kontaktlærer har fokus på elevernes trivsel, faglige udvikling og sammenholdet i klassen, både gennem individuelle samtaler og trivselssamtaler på klasseniveau.	FG, 24
Lærepladskonsulent	Lærepladskonsulent har opsøgende virksomhedskontakt og bistår eleverne med det lærepladsopsøgende arbejde - både kollektivt og individuelt.	FG, 10
Tværgående vejledningsfunktion	Studievejlederfunktion, der går på tværs af GF og HF, for at sikre kendskab til og kontinuitet for den enkelte elev.	FG
Elevcoach	Elevcoach er et tilbud til alle elever med mulighed for individuelle samtaler fx ift. at håndtere eksamensangst.	FG
Uddannelsespsykolog	Uddannelsespsykologen kan både arbejde individuelt og gruppebaseret med trivselsudfordringer, typisk i et samtaleforløb med op til otte sessioner. Henvielse sker gennem studievejleder.	FG
Projektbaseret undervisning	Projektbaseret undervisning, der går på tværs af flere undervisningsmoduler og inddrager case-beskrivelser for at sikre sammenhæng til praksis.	2,27,34
Trivselssamtaler	Trivselssamtaler gennemføres typisk af kontaktlærer og/eller studievejleder med den enkelte elev pba. ændring i adfærd, fx højt fravær eller manglende engagement i undervisningen.	FG
Opsøgende kontakt til andre aktører, fx væresteder, ift. trivselsudfordringer	Opsøgende kontakt til andre aktører, fx frivillige organisationer, gældsrådgivning og bostøtte, om støtte til trivselsudfordringer.	FG

Fase 2: Tiltag på grundforløb (GF1 & GF2)

INDSATSER	FOKUS	KILDER
Gennemgående mentorkorps	Mentorkorpset arbejder systematisk med at skabe stærke relationer til elever gennem møder med eleverne på GF2 og i oplærings- og skoleperioder på HF.	26
SPS-/mentorstøtte	Individuelt tilrettelagt støtte til elever med dokumenteret fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse.	FG, 1, 24
Læsevejledning	Læsevejledning screener elever for ordblindhed med efterfølgende mulighed for støttetiltag.	FG, 10
Faglærere gennemfører opstartssamtaler	Faglærer på GF2 gennemfører opstartssamtale med alle kommende elever på GF2 for at klæde dem på til opstart og afklare eventuelle spørgsmål hos eleven.	FG
Fastholdelseskoordinator	Fastholdelseskoordinator er tilknyttet hver klasse og har kontakt på daglig basis. Koordinatoren er bl.a. ansvarlig for opfølgende kontakt til fraværende elever.	FG, 8
Undervisning i og støtte til CV og ansøgning	Øremærket tid i undervisningen på GF2 til at arbejde med CV og ansøgning til brug i det lærepladsopsøgende arbejde.	FG, 18
Praktikværtsmøde	Praktikværtsmøde for lærepladser som skolen er vært for, hvor lærlinge trakterer virksomhederne, og skolen orienterer om fokus i undervisningen og særlige forhold i elevgruppen.	FG, 2,17
Nyhedsbrev til lærepladser	Nyhedsbrev 2-3 gange årligt til (mulige) lærepladser, hvor skolen orienterer om relevante forhold.	FG
Karrieredage	Karrieredag op til to gange om året for kommende HF-elever, hvor der bl.a. gennemføres speeddating mellem GF2-elever og virksomheder. HF-elever fortæller samtidig om deres oplevelser af uddannelsen.	FG, 2
Faglige fyrtårne	Faglærerne skal være bærere af en tydelig faglig stolthed i undervisningen og være garant for at introducere bredden i uddannelsen.	FG
Makkerordning	Styret makkerordning med fast rotation, fx hver tredje uge, hvor faglærere kobler elever to-og-to med fokus på relationsdannelse og faglig sparring.	FG
Logbog	Løbende arbejde med logbog/potfolio for at synliggøre egen læring og progression.	16

Fase 2: Tiltag på grundforløb (GF1 & GF2)

INDSATSER	FOKUS	KILDER
Kompetenceudvikling af faglærere ift. elever med psykiske funktionsnedsættelser	Kursus- eller uddannelsesaktiviteter målrettet faglærere, der styrker kendskab og redskab til at varetage undervisning af psykisk sårbare elever.	FG
Elevråd	Etablering af elevråd på tværs af GF og HF med tilknyttet faglærer/vejleder for at sikre kontinuitet mellem skiftende elevgrupper.	FG, 17
Det sociale liv	Fokus på det sociale liv gennem initiativer som lejrskole og fredagsbare, så det ikke bliver fravalgsårsag. Det kræver prioriterede ressourcer fra skolen og sociale mødesteder.	FG, 26,30
 Kollegie for EUD-elever	Kollegieboliger til EUD-elever på tværs er erhvervsretning for at styrke fællesskabet og den faglige stolthed.	FG
Bred introduktion til jobmuligheder i branchen	Tidlig introduktion til forskellige jobmuligheder gennem undervisning og evt. virksomhedsbesøg, hvor eleverne fx får øje på mulighederne på mindre arbejdssteder, som daginstitutioner og efterskoler.	FG, 6,17
 Elev-app til identifikation af frafaldstruede elever	Elev-appen anvendes af eleverne og skal effektivt identificere elever i risiko for frafald, som ellers ikke ville blive opdaget.	FG
Karriereoplæg af tidligere elever	Oplæg fra relativt nyuddannede, som nu arbejder i branchen og kan give indblik i (bredden i) arbejdsopgaver og jobtyper.	FG, 6
Online undervisning	Mulighed for at gennemføre (dele af) undervisningen online for større fleksibilitet.	FG, 2, 6
Modning af elevernes arbejdsparathed	Målrettet undervisning og træning i arbejdsfærdigheder.	FG
Temadag på GF1 om klassestruktur og -fællesskab	Temadag afholdt af ledelsen for elever på GF1, som sætter tidligt fokus på klassefællesskaber og -strukturer.	FG, 1
Faglig støtte til at løfte regnefærdigheder	Mulighed for at tilbyde faglig støtte til løft af regnefærdigheder i lighed med læsevejledning.	FG
Kompetenceudvikling af faglæreres didaktiske og pædagogiske færdigheder	Kursus- eller uddannelsesaktivitet målrettet faglærere, der styrker deres færdigheder ift. kasserumsledelse, medbestemmelse og elevinddragelse.	FG
Styrket samarbejde mellem skole og lærepladser med fokus på fælles faglig retning	Fast praksis og flere fælles anledninger for samarbejde mellem skole og lærepladser for at sikre en fælles (faglig) retning.	FG

Fase 3: Tiltag i overgangen til hovedforløb

INDSATSER	FOKUS	KILDER
Lærepladskonsulent	Lærepladskonsulent har opsøgende virksomhedskontakt og bistår eleverne med det lærepladsopsøgende arbejde - både kollektivt og individuelt	FG, 10
Gennemgående mentorkorps	Mentorkorpset arbejder systematisk med at skabe stærke relationer til elever gennem møder med eleverne på GF2 og i oplærings- og skoleperioder på HF.	26
Tværgående vejledningsfunktion	Studievejlederfunktion, der går på tværs af GF og HF, for at sikre kendskab til og kontinuitet for den enkelte elev.	FG
Elevcoach	Elevcoach er et tilbud til alle elever med mulighed for individuelle samtaler fx ift. at håndtere eksamensangst.	FG
Uddannelsespsykolog	Uddannelsespsykologen kan både arbejde individuelt og gruppebaseret med trivselsudfordringer, typisk i et samtaleforløb med optil otte sessioner. Henvielse sker gennem studievejleder.	FG
Trivselssamtaler	Trivselssamtaler gennemføres typisk af kontaktlærere og/eller studievejleder med den enkelte elev pba. ændring i adfærd, fx højt fravær eller manglende engagement i undervisningen.	FG
Styrket brug af SPS	Individuelt tilrettelagt støtte til elever med dokumenteret fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse.	FG, 10
Fastholdelseskoordinator	Fastholdelseskoordinator er tilknyttet hver klasse og har kontakt på daglig basis. Koordinatoren er bl.a. ansvarlig for opsøgende kontakt til fraværende elever	FG, 8
Karrieredage	Karrieredag op til to gange om året for kommende HF-elever, hvor der bl.a. gennemføres speeddating mellem GF2-elever og virksomheder. HF-elever fortæller samtidig om deres oplevelser af uddannelsen.	FG
Praktikværtsmøde	Praktikværtsmøde for lærepladser som skolen er vært for, hvor lærlinge trakterer virksomhederne, og skolen orienterer om fokus i undervisningen og særlige forhold i elevgruppen.	FG
Støtte til CV og ansøgning	Øremærket tid i undervisningen på GF2 til at arbejde med CV og ansøgning til brug i det lærepladsopsøgende arbejde.	FG, 18
Logbog	Løbende arbejde med logbog/potfolio for at synliggøre egen læring og progression.	16
Flere lærepladser på mindre lærepladser	Styrket lærepladsopsøgende arbejde til mindre (potentielle) lærepladser, fx daginstitutioner, efterskoler, højskoler, private kantiner.	FG
Elev-til-elev-støtte	Match mellem elever på GF2 og HF for at underbygge identifikation og støtte i overgangen.	FG, 11, 31
Gode match gennem opsøgende virksomhedskontakt	Øget mulighed for at sikre håndholdte match mellem elever og læreplads.	FG, 1,3

Fase 3: Tiltag i overgangen til hovedforløb

INDSATSER	FOKUS	KILDER
Onboardingforløb for lærepladser	Onboarding forløb for (nye) lærepladser ift. at sikre fælles (faglig) retning og styrke samarbejdet mellem skole og virksomhed.	FG
Elevråd	Etablering af elevråd på tværs af GF og HF med tilknyttet faglærer/vejleder for at sikre kontinuitet mellem skiftende elevgrupper.	
Det sociale liv	Fokus på det sociale liv gennem initiativer som lejrskole og fredagsbare, så det ikke bliver fravalgsårsag. Det kræver prioriterede ressourcer fra skolen og sociale mødesteder.	FG, 26,30
Kollegie for EUD-elever	Kollegieboliger til EUD-elever på tværs er erhvervsretning for at styrke fællesskabet og den faglige stolthed.	FG
Bred introduktion til jobmuligheder i branchen	Fokus på at sikre bredt kendskab til jobtyper og arbejdsopgaver blandt elever i det lærepladsopsøgende arbejde.	FG
Elev-app til identifikation af frafaldstruede elever	Elev-appen anvendes af eleverne og skal effektivt identificere elever i risiko for frafald, som ellers ikke ville blive opdaget.	FG
Bedre muligheder for voksenelevløn	Fokus i det lærepladsopsøgende samarbejde på at sikre lærepladser med mulighed for voksenelevløn - evt. med inspiration fra SOSU.	FG
Styrket samarbejde mellem skole og virksomheder	Fast samarbejdspraksis og flere fælles anledninger mellem skole og lærepladser for at adressere det vakuum, der opstår i overgangen fra GF2 til 1. oplæringsperiode	FG, 10
Kompetenceudvikling af lærepladser ift. elever med psykiske funktionsnedsettelse	Kursus- eller uddannelsesaktiviteter målrettet lærepladser, der styrker kendskab og redskab til at varetage undervisning af psykisk sårbare elever.	FG
Forståelsespapir fra lærepladser	Forståelsespapiret udarbejdes af lærepladserne og beskriver, hvad der skal ske i starten af elevens oplæringsperiode.	11
Fælles første lærepladsdag	Fælles første lærepladsdag på tværs af elever og lærepladser med vægt på både faglige og sportslige aktiviteter.	11
Systematik for tilrettelæggelse af lærepladsforløb	Fast systematik for tilrettelæggelse af (første) oplæringsperiode med vægt på et planlagt introduktionsprogram, faste opfølgningssamtaler, tematisering og rød tråd i elevens oplæring med gradvis større inddragelse af eleven selv.	11,23

Fase 4: Tiltag på hovedforløb (HF)

INDSATSER	FOKUS	KILDER
Individuelle læringsmål og tæt opfølgning	Læringsmål fastlægges med udgangspunkt i den enkelte elev med tæt opfølgning, fx ugentlige samtaler.	1,2,17,1920
Lærepladskonsulent	Lærepladskonsulent har opsøgende virksomhedskontakt og bistår eleverne med det lærepladsopsøgende arbejde - både kollektivt og individuelt	FG, 10
Gennemgående mentorkorps	Mentorkorpset arbejder systematisk med at skabe stærke relationer til elever gennem møder med eleverne på GF2 og i oplærings- og skoleperioder på HF.	26
Tværgående vejledningsfunktion	Studievejlederfunktion, der går på tværs af GF og HF, for at sikre kendskab til og kontinuitet for den enkelte elev.	FG
Elevcoach	Elevcoach er et tilbud til alle elever med mulighed for individuelle samtaler fx ift. at håndtere eksamensangst.	FG
Uddannelsespsykolog	Uddannelsespsykologen kan både arbejde individuelt og gruppebaseret med trivselsudfordringer, typisk i et samtaleforløb med op til otte sessioner. Henvielse sker gennem studievejleder.	FG
Trivselssamtaler	Trivselssamtaler gennemføres typisk af kontaktlærer og/eller studievejleder med den enkelte elev pba. ændring i adfærd, fx højt fravær eller manglende engagement i undervisningen.	FG
Styrket brug af SPS i oplæringsperioder	Individuelt tilrettelagt støtte til elever med dokumenteret fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse.	FG, 5
Fastholdelseskoordinator	Fastholdelseskoordinator er tilknyttet hver klasse og har kontakt på daglig basis. Koordinatoren er bl.a. ansvarlig for opsøgende kontakt til fraværende elever	FG, 8
Samarbejde om fastholdelse ml. læreplads og skole/lærepladskonsulent	Et styrket samarbejde mellem skoler og virksomheder så eleverne ikke oplever to opdeltte verdener, men at der tages et fælles ansvar.	FG, 10,17
Mentortimer på lærepladsen	Øremærkede timer, fx gennem SPS, til at varetage mentorrollen på lærepladsen - forudsætter hjælp fra skolen til at afdække og beskrive støttebehovet hos eleven.	FG, 5
Fast procedure for kontakt ved fravær mellem læreplads og skole	Faste procedurer for kontakt mellem læreplads og skole ved fravær i oplæringsperioder.	FG, 10
Kontaktsamtaler mellem elev, læreplads og lærepladskonsulent	Opsøgende kontakt og evt. faste aftaler for samtaler mellem elev, læreplads og lærepladskonsulent uden det er pba. udfordringer i oplæringsperioden.	FG, 10
Faglige fyrtårne	Faglærerne skal være bærere af en tydelig faglig stolthed i undervisningen og være garanter for at introducere bredden i uddannelsen.	FG
Kompetenceudvikling af faglæreres didaktiske og pædagogiske færdigheder	Kursus- eller uddannelsesaktivitet målrettet faglærere, der styrker deres færdigheder ift. kasserumsledelse, medbestemmelse og elevinddragelse.	FG

Fase 4: Tiltag på hovedforløb (HF)

INDSATSER	FOKUS	KILDER
Forståelsespapir fra lærepladser	Forståelsespapiret udarbejdes af lærepladserne og beskriver, hvad der skal ske i starten af elevens oplæringsperiode.	11
Fælles første lærepladsdag	Fælles første lærepladsdag på tværs af elever og lærepladser med vægt på både faglige og sportslige aktiviteter.	11
Systematik for tilrettelæggelse af lærepladsforløb	Fast systematik for tilrettelæggelse af (første) oplæringsperiode med vægt på et planlagt introduktionsprogram, faste opfølgningssamtaler, tematisering og rød tråd i elevens oplæring med gradvis større inddragelse af eleven selv.	11,23
Rollemodel på lærepladsen	Adgang til rollemodel på lærepladsen for både faglig og social sparring. Udbyttet styrkes ved flere fællesnævner mellem rollemodel og elev.	FG
Fast stamklasse gennem hele HF	Stamklasser gennem hele HF for at styrke det sociale fællesskab og tilhørsforholdet til uddannelsen.	FG
Elevråd	Etablering af elevråd på tværs af GF og HF med tilknyttet faglærer/vejleder for at sikre kontinuitet mellem skiftende elevgrupper.	FG, 17
Det sociale liv	Fokus på det sociale liv gennem initiativer som lejrskole og fredagsbare, så det ikke bliver fravalgsårsag. Det kræver prioriterede ressourcer fra skolen og sociale mødesteder.	FG, 26,30
Kollegie for EUD-elever	Kollegieboliger til EUD-elever på tværs er erhvervsretning for at styrke fællesskabet og den faglige stolthed.	FG
Elev-app til identifikation af frafaldstruede elever	Elev-appen anvendes af eleverne og skal effektivt identificere elever i risiko for frafald, som ellers ikke ville blive opdaget.	FG
Højere ydelse ved skoleoplæring	Højere ydelse for elever under skoleoplæring for at sikre, at elever ikke stopper grundet økonomiske årsager.	FG
Netværk for elever i oplæring	Netværk faciliteret af skolen for elever i oplæring.	FG, 11
Lærlingeliga på tværs af landsdele	Lærlingeliga giver mulighed for at mødes på tværs af skoler og landsdele og styrker muligheden for identifikation og faglig stolthed.	FG
Fleksible rammer på nedsat tid til samme ydelse	Øgede mulighed for at gennemføre HF på nedsat tid - både i oplærings- og skoleperioder med en økonomisk kompensation, så elevens forsørgelsesgrundlag ikke ændres.	FG

Fase 4: Tiltag på hovedforløb (HF)

INDSATSER	FOKUS	KILDER
 Logbog	Løbende arbejde med logbog/potfolio for at synliggøre egen læring og progression.	16
 Projektbaseret undervisning	Projektbaseret undervisning, der går på tværs af flere undervisningsmoduler og inddrager case-beskrivelser for at sikre sammenhæng til praksis.	2,27,34
 Online undervisning	Mulighed for at gennemføre (dele af) undervisningen online for større fleksibilitet.	FG,2,6

København

Carelink - Analyse & Udvikling
Kampmannsgade 1, 5.sal
1604 København V

Aarhus

Carelink - Analyse & Udvikling
Nørre Allé 70F, 2.sal
8000 Aarhus C